

STEKLARNO

GlasilO OZD STEKLARNE »BORIS KIDRIČ« in STEKLARSKE ŠOLE
Leto 17 Rogaška Slatina avgust—september 1989

Direktor o sedanjem trenutku in bodočnosti Steklarne

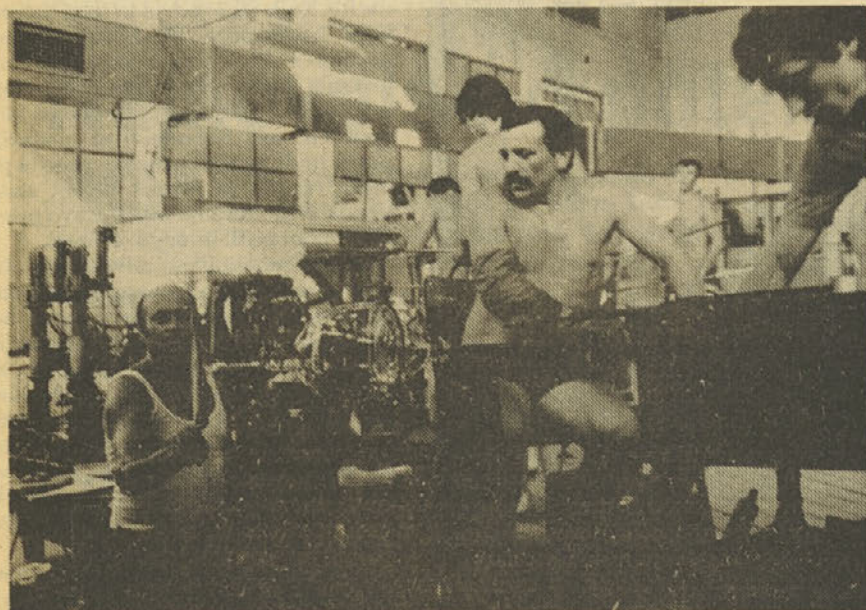
Gospodarski položaj Steklarne se izboljšuje!

Tri četrtine leta so za nami. Povprašali smo direktorja Jožeta Pelka kaj meni o sedanjem trenutku naše delovne organizacije in kaj si lahko obetamo v bodoče. Iz njegovih besed je razbrati, da so za Steklarno izredno težki časi pospešenega razvoja, ko je ogromno vlagala v proizvodne kapacitete, modernizacijo, razvoj novih programov in da je nastopil čas, ko bi morali začeti čutiti sadove naporov in odrekanja kolektiva v preteklih letih. To pa nikakor ne pomeni, da se lahko prepuščamo samozadovoljstvu, ampak prav nasprotno storiti še tiste odločilne korake, ki bodo dali piko na i vsem našim nekajletnim prizadevanjem!

Kako ocenjujete gospodarski položaj Steklarne?

Že lani sem dejal, da letošnje leto za nas ne bo lahko pravtako kot to ni bilo v preteklih letih, da pa vendarle pričakujem večjo gotovost in izboljšanje

našega ekonomskega položaja, kar je gotovo v nasprotju z dogajanjem v naši družbi, ko je vse negotovo in nepredvidljivo. To kar smo dosegli in kar se bi moralo v bodoče še bolj reflektirati v uspešnosti našega poslovanja, niso

Brigada Branka Cesarca izdeluje velik kelih iz serije Gallia. (foto: Z. Novak)

Preberite!

Najnovjše o poteku investicije 3

Je mogoče uspešno poslovati? 4

Obetajo se precejšnje spremembe 5

Reorganizacija Steklarne v podjetje 6

Nekatera najpomembnejša določila iz osnutka statuta 7

Neverjetna ponudba 10

Ekološke obremenitve steklobrusilcev 11

Kako se upiramo alkoholu? 12

Energetsko ravnanje telesa 13

Kadrovske zanimivosti 15

Za razvedrilo 16

rezultati letošnjega in preteklega leta, ampak daljšega obdobja. Trdili smo, da nam splošni pogoji poslovanja niso šli v prid, a v Steklarni smo v preteklih letih vendarle realizirali vse kar smo načrtovali oz. celo več.

Steklarna je danes sodobno opremljena, mnogi pomembni objekti so obnovljeni, v polnem teku je nov paket investicijskih posegov, ki bo Steklarni omogočil še boljše pogoje za nemoteno delo. V zadnjih letih je obseg prometa — če ga merimo v tujih valutah, naraščal hitreje kot zaposlovanje in tudi dosti hitreje kot smo predvidevali. Mnogi nam takrat niso verjeli, da bomo dosegli takšno kvalitativno rast.

Skratka v zadnjih 6-7 letih, v tem za našo DO izredno težkem, razvojno zahtevnem obdobju na proizvodno-tehnološkem, prodajnem in finančnem področju, kateremu ste bili vsakodnevno priča, smo dosegli načrtovane spremembe, ki pomenijo res pravi temelj za v bodoče. Pri tem predvsem na strokovnem kadrovskem področju nismo v celoti sledili temu skokovitemu razvoju.

Pravite, da smo dosegli celo več, kot smo prvotno načrtovali. Kdaj se bo to reflektiralo v poslovnih rezultatih in tudi osebnih dohodkih?

Poslovni rezultati v I. polletju so bili kar v redu, ne mislim le bilančno na papirju, ampak tudi kakovostno in vsebinsko so se izboljšali v primerjavi s tistimi lani in v preteklih letih. Doseženi so bili pozitivni premiki na proizvodnem, prodajnem in tudi finančnem področju. Z manjšim številom povečanja zaposlenih bomo zopet po-

večali izvoz med 25 in 30%. Trenutno se stroškovno pokrивamo, kar v preteklem obdobju ni bil primer. Škarje kratkoročne zadolženosti, danes enega najpomembnejših kriterijev uspešnosti poslovanja, se zapirajo. Danes predstavlja kratkoročna zadolžitev, v mislih imam kredite za pripravo blaga za izvoz in kredite na osnovi ICD, le še dobro polovico mesečne vrednosti prodaje. Še ne tako daleč nazaj, v začetku in sredi preteklega leta, je kratkoročna zadolženost predstavljala skoraj tri mesečne realizacije. Takrat sem bil resnično zaskrbljen, saj bi nas, če bi se takšno stanje nadaljevalo, obresti »pojedle«. Na srečo smo od lanskega maja priča realnejši politiki tečajev, ki približno spremljajo stopnjo inflacije.

Letos nam je uspelo za našo investicijsko dejavnost pridobiti 33 milijard din res izredno poceni denarja. Če nam bo uspela akcija glede odkupa jugoslovanskega dolga, na čemer aktivno delamo že dlje časa, bi to pomenilo ojačanje našega poslovnega sklada oz. obratnih sredstev. V tem primeru bodo dejansko izpolnjeni vsi pogoji, da bo naša delovna organizacija ustvarjala takšen dohodek, ki bo omogočil nemoteno poslovanje, pa tudi izboljšanje naših osebnih dohodkov. Skratka, da odgovorim na zastavljeno vprašanje, imamo vse pogoje za dobro delo v bodoče, zato bomo res težke čase, ki se naši družbi obetajo dočakali pripravljeni in bomo za uspešno delo lahko izplačali tudi ustrezno plačilo. Vendar osebno menim, da imamo še precej rezerv. Pri npr. 10% uspešnej-

šem delu (večji izpleni), bi ob skoraj nespremenjenih stroških ustvarili za 10 milijard večjo realizacijo in večji del tega bi lahko namenili realnemu dvigu OD.

Kaj menite o novi organiziranosti naše delovne organizacije?

Organizirali naj bi se kot podjetje z usmerjeno in koordinirano razvojno funkcijo. Imeli bomo ekonomske enote in samostojno organizirane poslovne funkcije. Doseči moramo da bodo posamezne zaokrožene proizvodne enote in druge organizacijske oz. poslovne funkcije delovale samostojno v cilju optimiranja poslovnih učinkov in temu ustrezno je treba tudi prilagoditi sistem nagrajevanja. To nam s tozdi ni uspelo. Povsod je potrebno vpletati kategorije merljivosti uspešnosti, tudi z osebnim ocenjevanjem, če ni drugih kriterijev.

Kakšen vpliv bi to imelo na celovit splet uspešnosti poslovanja Steklarne?

V ospredje mora zopet priti stroka in strokovnost v vseh delih proizvodnega in poudarjam tudi poslovnega procesa. Organizacijsko se moramo urediti tako, da bodo upoštewane vse zakonitosti naše stroke. Tovrstna steklarska industrija se sestoji iz mnogih majhnih a za končen uspeh nadvse pomembnih detajlov, kar včasih ne rešpektiramo v zadostni meri. Potrebno je zahtevati doslednost in vzpostavitvi primerne odnose izvajalci — neposredni vodje — predpostavljeni. Vse napake in nedoslednosti je potrebno odkriti in odpraviti že takoj, ko nastanejo.

Doseči moramo večjo fleksibilnost ob striktnem spoštovanju tehnološke discipline. To pa predpostavlja znano resnico — pravi človek na pravo mesto. To je pa osnovni kriterij ustreznega kadrovanja. Strokovnost mora povsod v Steklarni postati osnovni kriterij. Brez včasih nepotrebnega kvazi dokazovanja bo potrebno na tem področju reči bobu bob in postaviti prave ljudi na pravo mesto, seveda pa mora vsakdo za svojim delom stati. Vzpostaviti moramo zopet pravo mero glede pooblastil in odgovornosti.

Radi bi omenil zanimiv primer. Izredno renomirana in uspešna slovenska firma je hotela preveriti sistem organizacije in vodenja. V ta namen je najela svetovalno grupo iz Anglije, ki je preverila organiziranost, vse do analize zasedbe in kvalitete dela na vodstvenih in vodilnih delih. Prišli so do presenetljivih ugotovitev, ki so pokazale mnoge slabosti. Za ta eksperiment so odšteli 1 milijon DM. Mislim, da komentar ni potreben.

Nova zakonodaja daje direktorjem več pooblastil, kako to komentirate?

Menim, da je že doslej direktor lahko in moral imeti vodilno usmerjeval-

Julijsko soboto so prostovoljci res hitro začeli z rušenjem stare »menze«. (foto: Z. Novak)

no nalogo. Sedaj pa ima tudi formalno vse osnove za izvajanje poslovne politike, za kar je odgovoren predvsem delavskemu svetu in kolektivu. Njegova osnovna naloga je prej ko slej skrb za uspešno poslovanje in razvoj. Včasih je togost našega sistema povzročala predvsem ne dovolj razmejeno področje samoupravljanja in vodenje in zaradi tega nismo bili dovolj učinkoviti in poslovni. Sedaj bo direktor imel možnost hitrejših neposrednih intervencij.

Menim, da je eno takšnih področij na katerem sem bil nekoliko odmaknjen, tudi zaradi preobilice drugih zahtev, področje zaposlovanja. V bodoče pride v poštev le kvalitativno zaposlovanje. Za vsako zaposlitev mora biti računica čista. Vedeti je treba, da nas delavec s povprečnim OD stane mesečno že preko 20 milijonov din. Dvigati moramo strokovnost zaposlenih in zato zaposlovati le takšne kadre, ki bodo neposredno vplivali na uspešnejše odvijanje proizvodnega in poslovnega procesa. Vso drugo zaposlovanje ne pride v poštev, oz. menim, da imamo pri zaposlenih, ki opravljajo najenostavnejša dela in nekatere spremljajoče službe celo preveč zaposlenih, pri tem nam pa nekaj visoko strokovnega kadra še manjka.

Nova zakonodaja prinaša tudi precej novosti glede lastninskih oblik in upravljanja na tej osnovi.

Mi smo takšni kot smo za tuje partnerje izredno zanimivi. Imamo tudi konkretne tozadevne ponudbe, ki morajo biti visoko profitni.

Menim pa, da so v tem trenutku za našo delovno organizacijo vendarle

Izvoz Steklarne zadnjih nekaj let in izvoz na zaposlenega

Leto	Izvoz v ZDA \$	št. zaposl.	Izvoz na zposl.
1983	6.324.000	1584	3.992
1984	8.038.000	1670	4.813
1985	9.481.000	1865	5.084
1986	11.513.000	2027	5.680
1987	13.578.000	2156	6.298
1988	17.845.000	2227	8.013
1989	23.400.000	2270	10.308

najzanimivejši novi prijemi na prodajnem področju. Uspehi so bili sicer doseženi in to očitni, toda storiti je treba še več. Kvaliteta distribucije bo v bodoče ključ vsega. Naša delovna organizacija mora v svet, v trdnije povezave, mora tudi fizično – kot firma na tuje. To je za firmo, ki bi imela prihodnje leto že blizu 30 milijonov dolarjev izvoza nujnost. Vstop v tuje ali ustanovitev mešanih firm Rogaška – Amerika ali Rogaška – Italija to mora postati realnost. To je osnova za stabiliziranje velikega prometa in pogoj, da bomo iztržili še več na varen način in dolgi rok.

Razmišljati bi veljal tudi o ustanavljanju lastnih maloprodajnih punktov v tujini, ki bi skrajšali pot izdelkov od nas do končnega potrošnika.

Kaj bi torej na koncu še radi poudarili?

Torej dela in nalog je pred nami precej. Zopet moramo prihodnje leto občutno povečati izvoz – na blizu 30 milijonov dolarjev, tekoče spremljati tehnološke dosežke v svetu in smejeje iz-

rabljati lastno znanje, katerega se je v preteklih letih vendarle precej nabralo.

Tudi o ekologiji smo v preteklosti premalo poglobljeno razmišljali. Kljub temu, da naša delovna organizacija ni na črni listi največjih onesnaževalcev, bo vendarle morala na tem področju storiti več.

In prav na koncu bi rad poudaril naslednje. Naša Steklarna ima v poslovnem svetu, pa tudi pri končnem potrošniku dober image oziroma zaupanje drugih v našo firmo (goodwill), kar je v popolnem nasprotju s stanjem v naši DO in njenim okoljem v kraju za tudi nekoliko širše. Nivo notranjega aupanja se mora dvigniti in se b. Nekaj z višjim OD in socialno varnostjo na dolgi rok, drugo pa z načrtnim delom.

Vsako zaposlen v Steklarni naj bi bil ponosen na to dejstvo enako naj velja za tiste, ki se želijo zaposliti. Nastopil je čas, da zopet utrdimo sloves in dobro ime Steklarne pri vseh nas in v našem ožjem okolju.

Z. N.

Modernizacija in rekonstrukcija

Najnovejše o poteku investicije

Izvajanje in potek investicije v modernizacijo in rekonstrukcijo proizvodnje kristalna in kristala v glavnem teče po terminskem planu, sprejetim z investicijskim planom, čeprav je bil le ta na LB oziroma SDK prijavljen z dvomesečno zamudo.

Rušenje obstoječe peči in izgradnja kadne peči 2 poteka točno po terminskem planu. Zapletov oziroma težav z izvajalci nimamo.

Gradbena dela na objektu družbene prehrane so se pričela z dvomesečno zamudo zaradi že omenjene začetne zakasnitve, vendar pa tečejo povsem po terminskem planu, ki je bil dogovorjen z izvajalcem del, to je Ingradom.

Končen rok za dokončanje del je do konca tega leta. Z delom Ingrada, ki je prevzel ta dela smo zelo zadovoljni.

Kislinska polirnica, dvotarčna hla-

dilčna peč ter lončna peč bo dobavljena in montirana z dvomesečno zamudo, ker pa ne bo pomembnejše vplivalo na poslovanje.

V tozd Dekor Kozje je bila v avgustu na zahtevo sanitarne inšpekcije izvršena adaptacija obrata družbene prehrane. Hala za skladiščenje zalog Republiških rezerv v Kozjem je v zaključni fazi. Poudariti moram, da se ta objekt gradi iz sredstev Republiških rezerv in Fonda za nerazvita področja. Ta objekt, kakor tudi adaptacija družbene prehrane nista predmet investicijskega programa.

V tozdu Vrgorac v Dalmaciji smo pristopili k adaptaciji in povečanju kislinske polirnice. Sredstva za ta namen je prispeval sklad za pospeševanje

PROSIMO VSE, KI STE SPREMENILI NASLOV STALNEGA PREBIVALIŠČA IN TEGA NISTE JAVILI V KADROVSKI SLUŽBI, STORITE TO ČIMPREJ!

Kadrovska služba

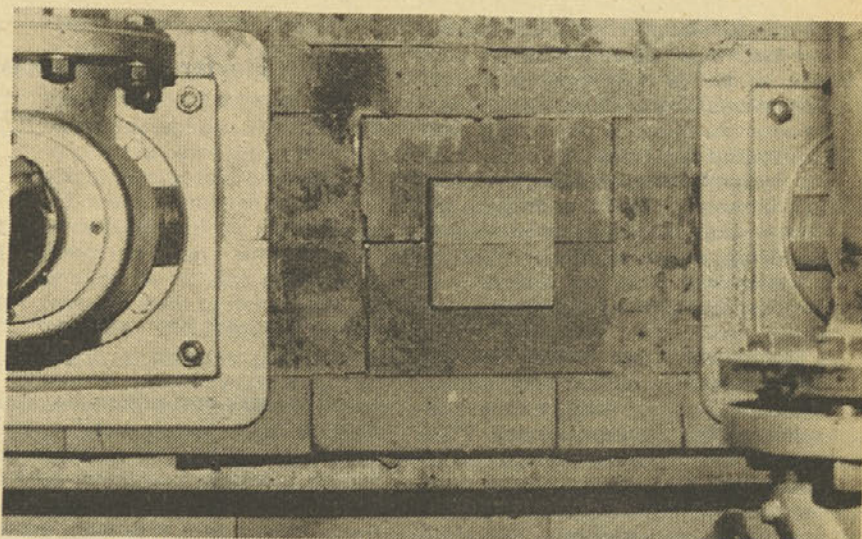
nje razvoja manj razvitih področij v SR Hrvaški v znesku 3,2 milijarde.

Od predvidenih domačih virov sredstev smo do sedaj realizirali več kakor polovico. Posebej moram poudariti, da je Mercator združil za navedeno investicijo 3,12 milijarde nepovratnih sredstev oziroma sovlaganja. Mercatorjeva sredstva niso bila predvidena v finančni konstrukciji investicije.

Do 15. 10. pričakujemo nakazila še 13 milijard sredstev takoimenovanega Razvojnega dinarja ter v pričetku prihodnjega leta 8 milijard za obratni kapital iz Ljubljanske banke Celje.

Po do sedaj poznanih podatkih nam bo za notranjo opremo družbene prehrane zmanjkalo približno 10 milijard din. Ustrezne virov za pokritje tega primanjkljaja, ki je nastal zaradi posledic inflacije že iščemo.

CIRIL MOČNIK

Novo kristalinsko kadno peč so začeli tempirati v ponedeljek, 18. 9. 1989. (foto: Z. Novak)

Ob visoki inflaciji in nenehno spreminjajoči se zakonodaji se vprašujemo

Je mogoče uspešno poslovati?

Zaradi velikih vlaganj v modernizacijo Stelarne v zadnjih letih predvsem lastnih sredstev, so osebni dohodki in akumulacija v Steklarni nižji kot bi morali biti. Povprečni OD so za približno 18% pod republiškim povprečjem OD, akumulacije v 1986 in 1987 letu ni bilo, v 1988 letu pa je akumulacijo ustvaril samo en proizvodni TOZD Steklarne na področju občine Šmarje pri Jelšah.

Takšnim rezultatom poslovanja je botrovala tudi neustrezna tečajna politika, saj je bil dinar v primerjavi s konvertibilnimi valutami precejšen. Kaj to pomeni pri 70–80% izvoza ni treba posebej povdarjati. Če bi sistemski zakoni, ki urejajo obračunske sisteme bili primerljivi, bi prikazani rezultati bili še slabši.

V prvem polletju izboljšanje rezultatov poslovanja

Prihodka smo ustvarili 226.353.074 tisoč dinarjev, kar je v primerjavi z enakim obdobjem lani za 8,13 krat več, v primerjavi z letnim planom pa 76,98%. Ostale kategorije zaradi novega obračunskega sistema niso v celoti primerljive.

Če upoštevamo kratkoročno zadolženost Steklarne na začetku leta in ob polletnem obračunu, ugotovljamo, da se ta v nominalnem znesku ni spremenila pri rasti maloprodajnih cen za 3,366 krat. Iz tega lahko sklepamo, da si naša DO zopet lahko obeta boljše čase. V določenih časovnih intervalih se prepletajo uspešnejša in manj uspešna obdobja, predvsem glede na politik do izvoza in tečajev. Res boljši časi bodo pa nastopili le, če bo tečajna politika sledila stopnji inflacije.

Nekaj osnovnih kazalcev poslovanja I–VII 1989 v 000

I. Prihodki 1–3	272.953.414
1. POSLOVNI PRIHODKI	230.608.549
– prodaja – domači trg	93.602.795
– prodaja – tuji trg	167.569.343
– ostali prihodki	30.563.589
2. PRIHODKI OD FINANCIRANJA	42.075.296
3. IZREDNI PRIHODKI	269.569
II. ODHODKI 1–7	222.841.317

1. MATERIALNI STROŠKI	
IN AM	82.423.166
– stroški mat., energ., nad. delov in DI	40.878.913
– storitve z naravo mat. s.	36.876.905
– amortizacija	4.667.348
2. NEMATERIALNI STROŠKI	14.352.606
3. VKALKULIRANI BOD	60.522.323
4. POVEČANJE ZALOG	17.820.673
5. NABAVLJENA VREDN. PROD. BLAGA	10.816.194
6. ODHODKI FINANCIRANJA	72.542.041
7. IZREDNI ODHODKI	5.660
III. BRUTO DOBIČEK I–II	50.112.097
IV. USTVARJENI DOHODEK II – 3/+III	110.634.420

I DAVKI IN PRISPEVKI

IZ DOHODKA 10.214.869

Iz dobička se krijejo davki in prispevki, preostali del pa se med letom, začasno, razporedi na akumulacijo, realizirane OD nad OD, ki se ne všttevajo v davčno osnovo in sklad skupne porabe. Če bežno pogledamo te rezultate smo lahko zadovoljni, saj je 45,3% dohodka začasno razporejeno v bruto dobiček. Tudi akumulacija, bruto dobiček – davki in prispevki iz dohodka IN SSP, znaša 36,1% ustvarjenega dohodka. Dohodek pa je izračunska kategorija/ bruto akumulacija + vkalkulirani BOD/ in ni primerljiva kategorija dohodka po Zakonu o celotnem prihodku iz preteklega obdobja.

Spremenjen način obračuna!

Iz tabele je razvidno, da je način prikazovanja poslovnih rezultatov v obračunskem obdobju v primerjavi z 2 prikazovanjem rezultatov poslovanja po Zakonu o celotnem prihodku spremenjen.

Spremembe so pa takšne, da so rezultati poslovanja precej različni. Ker ni namen tega sestavka iskati razlike v obračunskem sistemu v nadaljevanju omenjam nekatere nelogičnosti sedanjega obračunskega sistema gledano iz zornega kota Steklarne. Zraven spremenjenih nazivov posameznih kategorij prikazovanja rezultatov poslovanja, je treba omeniti revalorizacijo/prevrednotenje na realno vrednost zaradi inflacije/.

Uporabnik družbenih sredstev je obvezen opraviti revalorizacijo samo poslovnega sklada in osnovnih sredstev.

Za razliko med tema zneskoma obremeni odhodke financiranja, če je znesek revalorizacije poslovnega sklada večji od revalorizacije osnovnih sredstev ali poveča v prihodke financiranja, če je izračun revalorizacije OŠ večji od revalorizacije poslovnega sklada. V Steklarni je drugi primer, kar pa prispeva k temu, da z revalorizacijo OS »ostvarjamo prihodke«, s tem povečujemo osnovo za obračun davkov in prispevkov iz dohodka, istočasno pa zmanjšujemo lastne vire dolgoročnega financiranja v primerjavi z vrednostjo OS. To pa pomeni, da bomo pri zamenjavi obrabljenih OD ponovno primorani najemati drage kredite, katerih indeksacija (prevrednotenje na realno vrednost) in obresti bodo bremenile rezultate poslovanja v bodočnosti. Sedaj pa plačujemo večje obveznosti do družbe zaradi večje osnove in tudi v končno porabo lahko več razporedimo, saj le na videz nadpovprečno dobro poslujemo zaradi ne-

Bogomir Miklavžič vleče pecelj keliha. (foto: Z. Novak)

logičnosti v obračunskem sistemu. Sicer se že napovedujejo spremembe.

Mnenje stroke se ne upošteva v zadostni meri

Tudi precejšnji del tečajnih razlik prenašamo v drugo obračunsko obdobje. Surovine, delno nabavljamo v inozemstvu in zaradi slabše likvidnosti najemamo za plačilo teh surovin kreditne linije (šestmesečno odloženo plačilo uvoznega repromateriala). Tečajna razlike obračunavamo do konca obračunskega obdobja v soglasju z zakonom, preostali del tečajnih razlik pa bremeni bodoče obračunsko obdobje, čeprav smo surovine že porabili. Te pomanjkljivosti je možno s knjigovodstveno tehniko omiliti potom dolgoročnih rezervacij. Če upoštevamo samo te nelogičnosti, bomo opravili realnejši obračun poslovanja v Steklarni in ugotovili, da poslujemo brez akumulacije.

Naši predlagatelji sistemskih zakonov premalo upoštevajo stroko in njihove predloge, prilagajajo zakone dejanskemu stanju gospodarske situacije ob istovrstnem opredeljevanju za tržno gospodarstvo. Kako dolgo še?
IVAN KORAŽIJA

Družbene dejavnosti v luči ustavnih sprememb

Obetajo se precejšnje spremembe!

Po dosedanji ustavni ureditvi je bilo od leta 1974 dalje mogoče zadovoljevati skupne potrebe občanov po zdravstvu, šolstvu, socialnem skrbstvu, kulturi, raziskovanju in telesni kulturi, le v okviru samoupravne interesne skupnosti za posamezno področje. Minimum zagotovljenih pravic iz posameznega področja je določal Zakon sprejet na skupščini SR Slovenije, način financiranja in izvedbe pa je bil prepuščen interesni skupnosti oziroma posamezni občini s tako ali drugačno gospodarsko močjo. Od gospodarske moči občine je bil odvisen tudi obseg dopolnilnega programa, ki je odraz potreb in specifične v občini na eni strani ter finančne zmožnosti na drugi strani.

Ta sistem je imel določene pozitivne lastnosti, v zadnjem obdobju pa so zaradi finančnih omejitev, ki so veljale tudi za ta področja, prevladovala negativne karakteristike. Pozitivna stran sistema je demokratično odločanje krajanov in delavcev o zadovoljevanju svojih potreb, ter možnost hitrega ter celovitega pristopa. Negativna stran pa je v veljavnem sistemu financiranja, ki je postal omejitveni faktor dejanskemu odločanju. V praksi to npr. pri zdravstvu pomeni, da je bila osnova za prejemanje solidarnosti le 88% zagotovljenega programa po zakonu, razliko do 100% ter ves ostali program pa je moralo zagotavljati naše občinsko združeno delo. Posledica tega je bila nadpovprečna obremenitev bruto

osebnih dohodkov delavcev iz naše in ostalih razvitih občin, za podpovprečni standard zdravstvenih uslug. In zakaj je temu tako? Zato ker je financiranje temeljilo na kompromisu zdravstvene skupnosti Slovenije in razvitih sredin o višini sredstev za solidarnost. Tako se je kljub visokim obremenitvam združenega dela v občini kar 90% od celotnih programov naših SIS izvajalo iz zagotovljenega, torej zakonsko obveznega programa. Kakšen je potem dejanski vpliv delegatov na programe SIS, če odločajo v bistvu le o 10% programa!

Od leta 1980 dalje je na pogoje poslovanja SIS nenehno vplivala zvezna interventna zakonodaja, ki je obseg sredstev realno še zmanjševala (delež

družbenih dejavnosti v narodnem dohodku se je v zadnjih desetih letih skoraj razpolovil). Tako je v bogatejših in razvitejših občinah to vplivalo na zmanjševanje dodatnih programov oziroma na krčenje dobrin zagotavljenega programa. Kljub temu da je s 30. 6. 1989 interventni zakon prenehal delovati, so danes občinske interesne skupnosti kot financirke dejavnosti v katastrofalnem položaju. Lahko rečemo, da je veljavni sistem pred propadom, likvidnostno stanje izvajalcev pa v brezizhodnem položaju. Na takšno stanje je reagiral tudi Izvršni svet Slovenije, ki je z ustavnimi spremembami veljavnimi od 01. 01. 1990 dalje predvidel spremembo v organiziranosti in delovanju teh vitalnih komponent razvoja družbe kot so: zdravstvo, šolstvo, kultura, raziskovanje... Novi sistem naj bi po izhodiščih dosedanje pozitivne učinke nadgradil, negativne izkušnje pa naj bi bile osnova za spreminjanje na bolje.

Predvidene ustavne spremembe

Predvidene ustavne spremembe temeljijo na dveh izhodiščih:

1. Delavci v družbenih dejavnostih bodo imeli v vsej Sloveniji enak druž-

benoekonomski položaj kot delavci v drugih sferah.

2. Ustava ne zavezuje več področij, ki morajo biti organizirana v samoupravno interesno skupnost in finančni viri zagotovljeni s svobodno menjavo dela med uporabniki in izvajalci.

Do 1. 1. 1990 se bo z republiškim zakonom določil način financiranja družbenih dejavnosti. Iz izhodišč je razvidno, da obstoječe SIS na področju zdravstvenega varstva, pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zaposlovanja ter socialnega skrbstva in otroškega varstva, še naprej delujejo. Najpozneje do 29. 2. 1990 se v teh SIS odločijo stalni delegati v skupščine in delovna telesa. Tem delegatom se podaljšajo tudi mandati do uveljavitve z ustavo usklajene zakonske ureditve.

Na področju šolstva, raziskovanja, kulture ter teles, kulture s 1. 1. 1990 začasno (do uveljavitve z ustavo usklajene zakonske ureditve) prenese upravljanje s teh skupnosti na ravni republike na IS skupščine SR Slovenije, na ravni občin pa na IS skupščin občin. Skupščine teh SIS ustanovijo do konca leta 1989 odbore za spremljanje uresničevanja politike in odločitev ter za dajanje mnenj in predlogov skupščinam občin in izvršnim svetom (skupščine SIS za ta področja bodo

torej ukinjene). Tudi v odborih bodo delovali stalni delegati.

Sredstva za pokrivanje teh programov se bodo preko proračunskega sistema zbirala v republiki ter dodeljevala občinskim proračunskim fondom za posamezne izvajalske organizacije. S tem bi odpadle razlike v obremenitvah bruto osebnih dohodkov delavcev in dohodka delovnih organizacij po občinah, saj bi bile za zagotovljeni program v vsej republiki enake obremenitve.

Specifične potrebe področja v občini ter razvojni vidik, se bo uresničevalo v dodatnem programu. To je tisti del programa, o katerem bo tekla dejanska razprava in odločitev v občini preko delovnih odborov in skupščine.

Iz vizije bodočega sistema je razvidno, da bo model vključeval bistveno manjši in cenejši aparat upravljanja.

Positivno za našo občino!

Spremembe za področje družbenih dejavnosti bodo uveljavljene že s 1. 1. 1990, seveda pa je do takrat potrebno veliko stvari že dodeliti in spremeniti. Ena izmed pomembnih potez je priključitev strokovnih služb SIS v posamezne sekretariate oz. komiteje pri Skupščini občine. Le-ti bodo prevzeli strokovno odgovornost za posamezne

dejavnosti (za razvoj področja in finančne razsežnosti). V naši občini smo prvi del te naloge – priključitev SIS k Skupščini občine v letošnjem letu že med prvimi v republiki izvedli, torej se bomo lahko sedaj bistveno bolj posvetili vsebini in obsegu dodatnih programov.

Menim, da bomo z novim sistemom pridobili več maneverskega prostora in možnosti za reševanje internih problemov v občini. Za zagotovljeni program (to je organizacija osnovne šole z enakimi OD zaposlenih v SRS, zdravstveno varstvo, socialno in otroško varstvo itd.) bomo prispevali toliko kot vsi ostali koristniki storitev, ne glede na to, kolikšna bo dejanska poraba zagotovljenih storitev (v sedanjem sistemu smo za nadpovprečne obremenitve koristili podpovprečni standard).

Situacija, kot je bila letos v šolstvu, zdravstvu, otroškem varstvu, kulturi, ko smo za uveljavljanje ustreznega statusa izvajalcem, morali tako povečati obremenitve združenega dela, se v novem sistemu (če bo sprejet) ne bo več ponovila. Gospodarstvo bo za formiranje lastne cene dobilo stabilnejši element, kar je tudi predpogoj za načrtno dolgoročno ekonomsko strategijo.

MARJANA ŽAGAR

Spremembe Zakona o podjetjih

Reorganizacija Steklarne v podjetje

S spremembami Zakona o podjetjih je razen bolj ali manj bistvenih vsebinskih sprememb spremenjen tudi rok, v katerem so sedanje organizacije združenega dela dolžne uskladiti svojo organiziranost in poslovanje z navedenim zakonom. Nov rok za uskladitev je konec tega leta kar pomeni, da je prvotni triletni rok bistveno skrajšan.

Da bi lahko ugodili spremembam relativno mladega Zakona o podjetjih, morajo obstoječi gospodarski subjekti, ki tega še niso storili, nemudoma pričeti z reorganizacijskimi procesi. V primeru, da uskladitve oziroma reorganizacije ne bodo izvedli do določenega roka, jih bodo lahko zadele tudi zelo neprijetne posledice. Pristojni organi bodo namreč lahko ugotavljali, da takšni subjekti ne izpolnjujejo več z zakonom predpisanih pogojev za opravljanje svoje dejavnosti, kar bi lahko bil začetek njihovega prenehanja.

V Steklarni smo o njeni bodoči organiziranosti razpravljali na strokovnem kolegiju, kjer je bilo dogovorjeno, da se takoj pristopi k izdelavi osnutka statuta bodočega podjetja. Za pripravo statuta so bile dogovorjene tudi nekatere osnovne smernice, predvsem še glede bodoče notranje organiziranosti podjetja.

Osnutek statuta podjetja, katerega najpomembnejša določila so objavljena v tej številki steklarja, ponuja varianto, po kateri naj bi se steklarne organizirala kot družbeno podjetje. Notra-

nja organizacija podjetja bi temeljila na proizvodnih enotah in sektorjih. Proizvodne enote naj ne bi bistveno odstopale od sedanjih temeljnih organizacij, kar bo urejal poseben pravilnik.

Postopek reorganizacije

Spremembe zakona spremenijo tudi postopek reorganizacije. Predvidevajo, da se postopek reorganizacije izpelje v skladu s samoupravnimi splošnimi akti obstoječih delovnih organizacij. Po navedenem predlaga spremembe v organiziranosti delavski svet Steklarne s predložitvijo osnutka statuta v obravnavo na zboru delavcev in s poznejšo predložitvijo predloga statuta na sprejem na referendumu.

Temeljna organizacija, ki ne bi sprejela pobude delavskega sveta delovne

organizacije za organiziranje podjetja, lahko prične postopek za izločitev, ostale tozdr pa izvedejo postopek in se organizirajo v podjetje s sprejemom statuta na referendumu.

Delavski svet Steklarne bo na svoji

prvi seji sprejel rokovnik oziroma program aktivnosti za organiziranje po Zakonu o podjetjih tako, da bo postopek lahko izpeljan do predvidenega roka.

ALOJZ JUHART

Nekatera najpomembnejša določila iz osnutka statuta

Podjetje je pravna oseba, ki opravlja gospodarsko dejavnost zaradi pridobivanja dohodka oziroma dobička.

Za doseganje čim boljših delovnih in poslovnih rezultatov se v podjetju kot oblika delovne in samoupravne organiziranosti organizirajo proizvodne enote in sektorji.

Proizvodne enote se organizirajo za posamezne dele podjetja, katerih rezultat dela se da izraziti kot vrednost v podjetju ali na trgu.

Sektorji se organizirajo za opravljanje posameznih poslovnih funkcij podjetja.

Proizvodne enote in sektorji nimajo lastnosti pravne osebe in nimajo pooblastil v pravnem prometu do tretjih.

Notranja organiziranost podjetja se določa s pravilnikom o organizaciji podjetja, ki ga na predlog direktorja sprejme delavski svet podjetja po predhodni obravnavi na zborih delavcev.

O statusnih spremembah kot so delitev podjetja, izločitev dela podjetij, pripojitev dela drugega podjetja, spojitve podjetja z drugim podjetjem in o drugih statusnih spremembah odločajo delavci podjetja z osebnim izjavljanjem na zboru delavcev.

Statusne spremembe podjetja lahko predlagajo direktor podjetja, delavski svet in zbor delavcev proizvodne enote.

Predlog iz prvega odstavka tega člena mora vsebovati tudi predlog o delitvi oziroma združitvi premoženja in kadrov podjetja.

O prenehanju dejavnosti posameznega dela podjetja, o združevanju v sestavljene oblike podjetij, o ustanovitvi mešanega podjetja, izdajanju delnic in drugih podobnih vrednostnih papirjev, zbiranju in vlaganju sredstev občanov ter drugih oblikah združevanja

dela in sredstev odloča delavski svet podjetja na predlog direktorja po predhodni obravnavi na zborih delavcev.

V podjetju se sprejemajo naslednji planski akti:

- dolgoročni razvojni cilji
- srednjeročni plan,
- letni gospodarski načrt.

Dobiček podjetja se ugotavlja z zaključnim računom.

Iz dobička podjetja se poravnajo davki in obveznosti za splošno in skupno porabo v skladu z zakonom, preostali del pa se razporedi za:

- osebne dohodke delavcev iz dobička,
- sklad poslovnih sredstev,
- sklad rezervnih sredstev,
- sklad skupne porabe,
- nerazporejeni del.

Delavci uresničujejo samoupravljanje z osebnim izjavljanjem na referendum, na zborih delavcev in s podpisovanjem oziroma dajanjem posebnih pisnih izjav ter po delegatih v delavskem svetu, samoupravni delavski kontroli in drugih samoupravnih organih.

Na referendumu odločajo delavci o statutu podjetja.

Predlog statuta določi delavski svet najmanj 15 dni pred dnevom referenduma. Pred referendumom se predlog statuta obravnava na zborih delavcev.

Zbor delavcev sestavljajo vsi delavci.

Zbor delavcev se skliče v obliki delnih zborov po delih podjetja.

Zbor delavcev skliče delavski svet po lastni iniciativi.

Delavski svet je dolžan sklicati zbor delavcev, če to zahtevajo:

- najmanj 1/3 delavcev podjetja
- direktor podjetja,
- organizacija sindikata,
- odbor samoupravne delavske kontrole.

Delavci na zboru delavcev zlasti:

- obravnavajo predlog statuta podjetja,

V nadaljevanju so prikazana nekatera najvažnejša določila statuta. Tako vam lahko ta določila služijo za seznanjanje z novim statutom in kot osnovno gradivo za razpravo na zboru delovnih ljudi in kasneje za referendum.

- njegove spremembe in dopolnitve,

- obravnavajo samoupravne splošne akte, ki jih sprejema delavski svet, če je tako določeno s tem statutom,

- odločajo o statusnih spremembah podjetja,

- določajo kandidate za delavski svet podjetja in samoupravno delavsko kontrolo

- oblikujejo smernice za delo delegatov v delavskem svetu,

- odločajo o pričetku postopka za odpoklic delegatov v delavskem svetu,

- obravnavajo letno poročilo o poslovanju in zaključni račun,

- obravnavajo poročila o delu delavskega sveta in drugih organov,

- obravnavajo zadeve, ki se nanašajo na uresničevanje njihovih samoupravnih pravic v delu podjetja oziroma podjetju kot celoti ter dajejo predloge in pobude delavskemu svetu,

- obravnavajo in odločajo o drugih zadevah, za katere je tako določeno s tem statutom ali drugim samoupravnim splošnim aktom podjetja.

Organ upravljanja podjetja je delavski svet.

Delavski svet sestavljajo delegati, izvoljeni na neposrednih tajnih volitvah.

Volitve v delavski svet razpiše delavski svet najmanj 30 dni pred potekom mandata delegatov delavskega sveta. S sklepom določi tudi število delegatov, ki se volijo v posameznih delih podjetja pri čemer mora upoštevati število zaposlenih.

Za vsakega delegata se na enak način izvoli tudi njegov namestnik.

Delavski svet na prvi seji izvoli predsednika in njegovega namestnika.

Seje delavskega sveta sklicuje in vodi predsednik delavskega sveta.

Predsednik mora sklicati sejo delavskega sveta na zahtevo:

- najmanj 1/3 delegatov delavskega sveta,
- direktorja podjetja,
- sindikalne organizacije,
- samoupravne delavske kontrole,
- delnega zbora delavcev,
- komiteja za SLODS

Delavski svet:

- določa predlog statuta podjetja in razpisuje referendum,
- sprejema samoupravne splošne in planske akte,
- odloča o notranji organizaciji podjetja,
- določa osnove poslovne politike podjetja,
- imenuje in razrešuje direktorja podjetja in usmerja ter kontrolira njegovo delo,
- imenuje in razrešuje delavce s posebnimi pooblastili in odgovornostmi in druge delavce za katere je tako določeno s samoupravnim splošnim aktom,
- ugotavlja periodični in zaključni račun in sklepa o razporejanju dobička podjetja,
- imenuje komite za SLODS,
- odloča o sklepanju samoupravnih sporazumov,
- sklepa o spremembi firme podjetja, zaščitnega znaka, dejavnosti in stampiljke podjetja,
- odloča o drugih zadevah, za katere je pooblaščen na osnovi zakona, tega statuta in drugih samoupravnih splošnih aktov podjetja.

Kadar delavski svet ugotovi v posameznem delu podjetja motnje pri poslovanju ali da del podjetja ne izpolnjuje svojih obveznosti sprejme ustrezne ukrepe, ki jih predlaga direktor podjetja.

Ukrepi so lahko:

- delovno pravne sankcije proti odgovornim delavcem kot so razrešitev, prerazporeditev, disciplinski ukrep in uveljavljanje materialne odgovornosti,
- zmanjšanje določenih pravic,
- odprodaja določenih osnovnih sredstev,
- ukinitvev dela podjetja ali enote v njegovi sestavi.

Izvršilni organ delavskega sveta je izvršilni odbor, katerega imenuje delavski svet za dobo dveh let in šteje 9 članov.

Za opravljanje posameznih strokovnih nalog lahko delavski svet imenuje posebne komisije.

Naloge izvršilnega odbora in komisij so, da pripravljajo predloge za odločitve, ki so v pristojnosti delavskega sveta, delavski svet pa jih lahko pooblasti, da o posameznih zadevah samostojno odločajo in o tem poročajo delavskemu svetu.

Naloge, pristojnosti in odgovornosti izvršilnega odbora in komisij določi delovski svet.

Poslovodni organ podjetja je direktor podjetja, katerega na podlagi javnega razpisa in na predlog razpisne komisije imenuje delavski svet podjetja za dobo štirih let.

Direktor podjetja organizira in vodi delovni proces in poslovanje podjetja, zlasti pa:

- predlaga temelje poslovne politike, delovni program ter razvojni plan in sprejema ukrepe za njeno izvajanje,
- izvršuje sklepe delavskega sveta in delavcev, sprejetih z osebnim izjavljanjem,
- predlaga organizacijo podjetja,
- predlaga imenovanje in razreševanje vodij proizvodnih enot in sektorjev in drugih delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi,
- sam ali preko delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi odloča o razporejanju delavcev,
- skrbi za zakonitost dela podjetja in izvajanje z zakonom predpisanih obveznosti podjetja,
- zastopa in predstavlja podjetje,
- izdaja posamične akte za izvajanje sklepov organov upravljanja in samoupravnih splošnih aktov,
- poroča delavskemu svetu o rezultatih poslovanja po periodičnem in zaključnem računu,

- opravlja druge zadeve določene z zakonom, statutom ali drugim samoupravnim splošnim aktom podjetja.

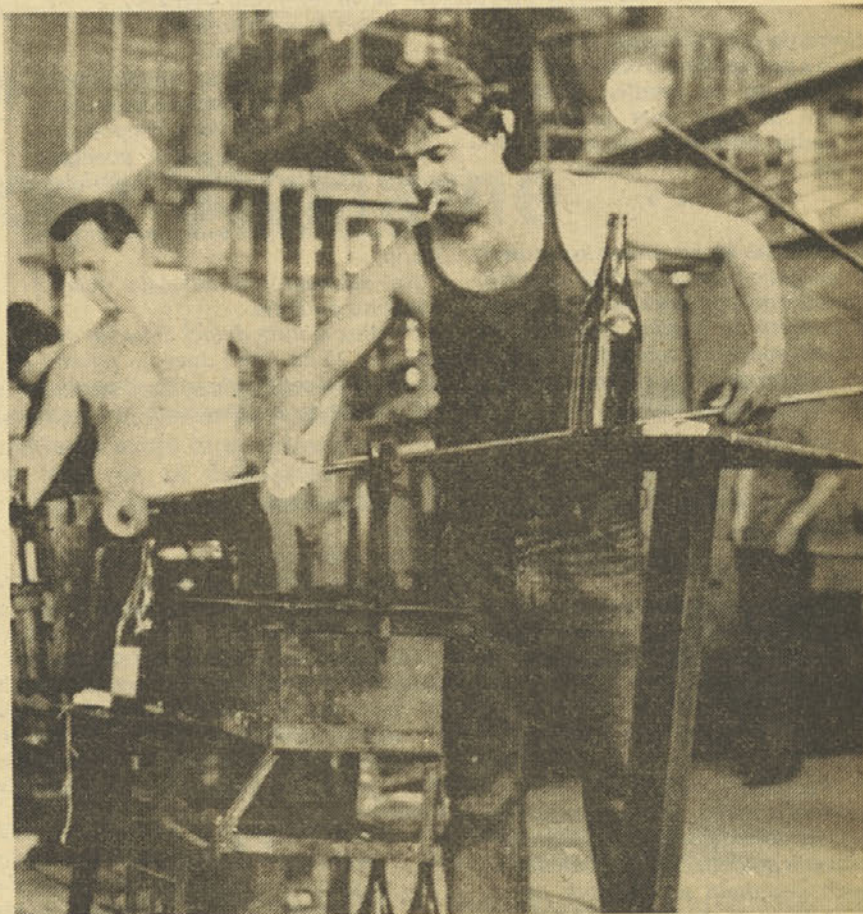
Direktor vodi delo kolegija, katerega sestavljajo vodje sektorjev in proizvodnih enot in drugi delavci, katere določi direktor.

Če direktor meni, da je samoupravni splošni akt ali drugi akt podjetja v nasprotju z ustavo ali zakonom, opozori na to organ, ki ga je sprejel.

Če organ, ki ga je sprejel tudi po opozorilu ostane pri takšnem aktu, direktor zadrži njegovo izvršitev in o tem v treh dneh, ko je bil zadržan obvesti pristojno skupščino družbenopolitične skupnosti.

Vodje sektorjev in proizvodnih enot, ki skladno s pravilnikom o notranji organizaciji podjetja opravljajo posamezna odgovorna dela, imajo posebna pooblastila.

Delavci s posebnimi pooblastili se imenujejo za dobo 4 let.

Topel september, pa vendar se steklarjem obetajo hladnejši meseci. (foto: Z. Novak)

Odbor samoupravne delavske kontrole deluje predvsem preventivno zlasti pa:

- nadzira izvajanje statuta in drugih samoupravnih splošnih aktov,
- nadzira izvajanje sklepov organov upravljanja, direktorja, delavcev s posebnimi pooblastili in skladnost njihovih odločitev in dejanj s samoupravnimi splošnimi akti in veljavnimi predpisi,
- nadzira uresničevanje delovnih obveznosti in samoupravljalnih dolžnosti in funkcij,
- nadzira odgovorno ter družbeno in ekonomsko smotno razpolaganje z družbenimi sredstvi,
- nadzira uresničevanje dogovorjenih meril delitve dobička in načela delitve po delu,
- nadzira uresničevanje in varstvo pravic delavcev,
- nadzira uresničevanje drugih pravic, dolžnosti in interesov delavcev in podjetja.

Delavci so osebno odgovorni za vestno opravljanje delovnih dolžnosti in samoupravnih funkcij.

Odgovornost je krivdna.

Delegati delavskega sveta so posamično in kolektivno odgovorni delavcem za opravljanje delegatskih funkcij v delavskem svetu.

Delegat v delavskem svetu je lahko odpoklican pred potekom dobe za katero je bil izvoljen če dalj časa ne opravlja svoje delegatske funkcije ali je ne opravlja v skladu s smernicami delavcev.

Celoten delavski svet je lahko odpoklican če:

- konča podjetja poslovno leto z izgubo,
- ne izvršuje odločitev, katero so sprejeli delavci z osebnim izjavljanjem ali ne izvršuje svojih sklepov,
- ne poroča delavcem o svojem delu,
- ne opravlja svoje funkcije uspešno in učinkovito.

Delegati delavskega sveta so materialno odgovorni za odločitve, ki so v nasprotju z zakonom ali samoupravnimi

akti, ali niso v njihovi pristojnosti in ki so bile sprejete kljub poprejšnjemu opozorilu pristojnega organa.

Če delavski svet kljub opozorilu sprejme sklep s katerim se povzroča škoda podjetju ali družbenopolitični skupnosti ali bi takšna škoda lahko nastala, mora direktor podjetja zadržati takšen sklep in o tem obvestiti pristojen organ.

Izvršilni odbor delavskega sveta in njegovi člani ter komisije in njihovi člani so za svoje delo odgovorni delavskemu svetu in delavcem.

Delavski svet lahko razreši člana izvršilnega odbora ali celoten izvršilni odbor in člane komisije ali celotno komisijo, če ne opravljajo svojih funkcij ali če ne izvršujejo sklepov in smernic delavskega sveta in delavcev, ki so jih sprejeli z osebnim izjavljanjem.

Direktor podjetja je za svoje delo odgovoren delavskemu svetu in delavcem, za zakonitost poslovanja pa je odgovoren tudi družbeno-politični skupnosti.

Direktor je v okviru svojih pravic in obveznosti odgovoren za rezultate poslovanja podjetja, za organizacijo in vodenje proizvodnega procesa in poslovanja podjetja.

Odgovornost direktorja ugotavlja delavski svet.

Odbor samoupravne delavske kontrole in njegovi člani so za svoje delo odgovorni delavcem podjetja.

Delavci lahko odpokličejo posameznega člana odbora ali celoten odbor, če ne opravlja funkcije, katera mu je zaupana.

Način ugotavljanja disciplinske in materialne odgovornosti za opravljanje dela in samoupravnih funkcij vseh zaposlenih se opredeli v posebnem pravilniku.

Poleg statuta im podjetje zlasti še naslednje samoupravne splošne akte:

1. pravilnik o organizaciji podjetja,
2. pravilnik o delovnih razmerjih,
3. pravilnik o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo,
4. pravilnik o varstvu pri delu,
5. pravilnik o volitvah in odpoklicu delegatov samoupravnih organov,
6. pravilnik o inovacijah,
7. pravilnik o finančnem in računovodskem poslovanju,

8. pravilnik o poslovni tajnosti,
9. poslovnik o delu organov upravljanja,

10. pravilnik o stanovanjskih razmerjih,

11. drugi pravilniki in poslovniki, ki jih določi delavski svet.

Delavski svet, direktor, delavci s posebnimi pooblastili in drugi organi podjetja so dolžni, da v okviru svojih pravic in obveznosti zagotovijo redno, pravočasno, popolno, resnično in po vsebini pristopno obveščanje delavcev v poslovanju podjetja, zlasti pa:

- o celotnem poslovanju podjetja in o njegovem materialno finančnem stanju,
- o doseganju in delitvi dohodka in dobička ter koriščenja sredstev,
- o rezultatih doseženih z združevanjem sredstev,
- o pripravah za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito,
- o vseh drugih vprašanjih, ki so pomembna za upravljanje in odločanje.

Organi in delavci iz prejšnjega člena obveščajo delavce na zborih delavcev z objavljanjem osnutkov samoupravnih splošnih aktov, z dajanjem pisnih informacij in obvestil, z objavljanjem na oglasni deski in internem glasilu.

Organi upravljanja, poslovodni organ in strokovne službe zagotavljajo sindikatu potrebne pogoje in podatke v zvezi z uresničevanjem družbeno-ekonomskih in socialnih pravic članov sindikata.

Organi upravljanja in drugi pristojni organi obravnavajo mnenja, pobude in predloge sindikata v zvezi z odločanjem o posameznih pravicah, obveznostih in odgovornostih članov sindikata.

* ♀ *

Pred sprejemanjem odločitev, ki bistveno vplivajo na družbeno-ekonomski, ekonomski in socialni položaj članov sindikata organi upravljanja obravnavajo mnenja in predloge sindikata in se do njih opredelijo.

Sindikatu se vročajo vabila z vsemi gradivi za seje organov upravljanja.

Ponovno na Frankfurtskem sejmu

Neverjetna ponudba!

Kot že nekaj let nazaj, smo se tudi letos udeležili jesenskega Frankfurtskega sejma pod skupnim imenom Ambient, ki na celotnem sejemskem prostoru predstavlja ogromno ponudbo izdelkov široke potrošnje.

Razstavljeni so izdelki za omizje kamor spadajo izdelki porcelana in stekla, ki je za nas najzanimivejše področje, razsvetljavna telesa, oprema za prostore, nakit, ure, papirnate galanterije, kozmetike itd. Vsi proizvajalci, ki menijo da se je nujno predstaviti na tej najpomembnejši tovrstni prireditvi na svetu so na tem sejmu.

Bogastvo za novosti!

Že samo površen ogled vsega razstavljenega blaga človeka res impresionira. Ogromno vrst raznovrstnega blaga v vsaki posamezni blagovni skupini da človeku misliti, kaj je to res velika konkurenca in ponudba. Na stotine proizvajalcev stekla, keramike in porcelana je razstavilo svoje raznovrstne izdelke različnih kakovostnih razredov, izvedb – izdelane na strojni ali ročni način. Ko si vse to nekoliko bolj podrobno ogledaš, ugotoviš, da se v takšni ogromni ponudbi nahaja skoraj vse kar lahko tovrstna proizvodnja nudi. Nobenega dvoma ni, da je potrebno poglobljeno razvojno delo, da ob vsej tej ogromni ponudbi lahko tržišču ponudiš **nov res izviren izdelek** – pravo novost. Nekaj, kar bi tržišče sprejelo. Če ti to uspe, potem lahko res dobro vnovčiš takšen nov izdelek. Ampak, da je prestaviti tržno zanimivo novost v takšni ogromni konkurenci in ponudbi možno, je potrebno imeti močan razvojni in dizajnerski oddelek, ki sistematično razvije in išče nekaj novega in to tudi preizkuša. Gotovo pa je, da vsak nov izviren izdelek v začetni fazi, dokler ga ne osvoji konkurenca in se ne pojavi na trgu v večjih količinah, lahko res profiten. V steklarstvu je bilo zadnja leta takšnih novosti precej: okvirji za fotografije, kristalni podstavki za ure, kelih za šampanjec iz kristalina (bollowstem flute), razni majhni okraski in podatki v kombinaciji s srebrom, kromom in drugimi materiali.

Svetovni center trgovanja!

V času jesenskega in spomladanskega sejma postane Frankfurtski sejem zagotovo svetovni center trgovanja za blago široke potrošnje. V desetih prostornih večnadstropnih halah je raz-

stavljena vsa ta ogromna ponudba izdelkov. Steklarji, izdelovalci porcelana in keramike, izdelovalci pribora in vsega drugega kar sodi na mizo razstavljajo v hali 10 in sicer v petih etažah. Mi smo razstavljali v pritličju, kjer se štandi po končanem sejmu podrejo. V vseh gornjih nadstropjih so štandi oz. razstavna mesta stalna in ti so gotovo precej lepši in kvaliteneje opremljeni.

Sicer obiskovalce impresionira brezhibna organizacija vsega dogajanja na sejmu. Brezhibno urejen notranji transport (sejemski avtobusi) premične stopnice, premični trakovi, dvigala), nazorne oznake za orientacijo in iskanje prostorov kamor si namenjen, informacijski centri, kjer lahko dobite v vseh svetovnih jezikih potrebne informacije, pregledni katalogi in načrti sejma. Da o arhitekturi, urejenosti hal, čistoči vseh prostorov in sanitarij niti ne govorimo. Razen tega so na voljo vse telekomunikacije, trgovine, trafike, cvetličarne, restavracije in bifeji.

Skratka na enem mestu vse kar človek potrebuje, pa niti ne po pretiranih cenah. Gre res za kompleten servis. Temu primerne so tudi cene vstopnic, ki se gibljejo med 30 in 50 DEM odvisno za koliko dni se kdo nameni, da si bo ogledal sejem. Tolikšna cena pa pomeni, da na sejmu ni tistih množičnih obiskovalcev, ampak predvsem ljudje iz stroke, ki so na sejmu res poslovno. Pa vendar so na sejmu množice obiskovalcev iz vsega sveta. Koliko denarja pa obiskovalci pustijo v Frankfurtu in okolici pa lahko le ugibamo. Gotovo pa je, da so zaslužki veliki, dobro pa zaslužijo vsi letalski prevozniki, hotelirji in restavracije v mestu in okolici in seveda sejem kot podjetje.

Le skrbno ravnanje s steklom v vseh fazah zagotavlja kvaliteto. (foto: Z. Novak)

Prvenstveno je frankfurtski sejem bil namenjen srečanju razstavljalcev – grosistov in drobnoprodajalcev, vendar je z leti prerastel ta okvir in je vse pomembnejši mednarodni barometer na področju blaga široke potrošnje. Sicer smo zvedeli, da je sejem obiskalo več kot 80.000 poslovnežev.

Srečanje z mnogimi našimi partnerji!

Na našem razstavnem prostoru je bilo kar živahno, saj smo se srečali z mnogimi našimi najpomembnejšimi poslovnimi partnerji. Obiskalo nas je pa tudi mnogo manjših kupcev, ki so se zanimali za naše razstavljene proizvode. Vendar glede na dejstvo, da imamo sedaj naročil več kot smo sposobni proizvesti, nismo sprejemali dodatnih nalogov, saj bi bilo neposlovno, da bi obljubljeni dobave, ki jih ne bi mogli realizirati. Pa tudi sicer nismo organizirani za servisiranje manjših kupcev iz lastnih standardnih programov, o čemer bi pa veljalo razmisliti. Z. N.

Športno tovariško srečanje!

V soboto 16. 9. 1989 smo športniki Dekorja povabili na prijateljsko nogometno tekmo Steklarno iz Rogaške. Tekma je bila v Kozjem. Rezultat je bil 3:1 za Rogaško. Po končani tekmi smo imeli tovariško srečanje na taborniški koči. Spoznali smo se in izmenjali svoje izkušnje. Želimo si še več takih medsebojnih srečanj.

Šport in rekreacija
DEKOR Kozje

Nadaljevanje prispevka iz prejšnje številke Steklarja

Ekološke obremenitve steklobrusilcev

Služba varstva pri delu Steklarne »BK« je naročila v letu 86/87/88 od ustreznih ustanov meritve ekoloških pogojev steklobrusilcev.

Meritve prahu

Opravljenih je 18 meritev grobega in respirabilnega prahu: pri diamantnem brušenju 9, pri predbrušenju 3, pri glajenju nog 2, pri grobem brušenju 2, pri suhem brušenju 1 in pri smirkovem traku 3 meritve.

Prekoračene so koncentracije pri 3 meritvah, 7 meritev je bilo v intervalu nezanesljivosti in 11 meritev je pokazalo koncentracijo grobega in respirabilnega prahu pod maksimalno dovoljeno koncentracijo – pomeni v mejah normale.

Rentgenološke analize vzetih vzorcev prahu so pokazale, da kremenca ni v prahu, ampak so prisotni stekleni delci raznih velikosti, delci karborunda in korunda.

Strokovno ovrednotenje rentgenskih izvidov steklobrusilcev v povezavi z rezultati opravljenih meritev, bo potrebno opraviti na inštitutu – republiški ravni, ter podati mnenje o potencialni bolezni pljuč.

Meritve ropota

Kot kriteriji nevarnosti za okvaro sluha in drugih škodljivosti od ropota, vzeti so pri steklobrusilcih nivoji ropota 90 dB, če delavec opravlja delo na brusilnem stroju in 84 dB, če je njegov stroj isklopljen, sosednji stroji pa proizvajajo hrup.

Opravljen je veliko število meritev ropota: skupaj 107.

Po Pravilniku (Ur. list SFRJ 29/71) je 14 meritev ali 23% presegalo dovoljeni nivo 90 dB in 3 meritve ali 6,5% dovoljeni nivo 84 dB.

Zaključujem, da so slušne okvare možne pri steklobrusilcih, zlasti pri tistih, ki so občutljivi na ropot (strokovnjaki ocenjujejo, da je takšnih 10%).

Na podlagi zakonskih predpisov, kontinuiranega spremljanja sluha na sistematskih pregledih in merjenja ropota v obratih se lahko prizna poklicna naglušnost. Dolžnosti podjetja, službe varstva pri delu in delavcev pri zaščiti svojega sluha in zdravja regulira Zakon o varstvu pri delu Ur. l. SRS 25/86 in samoupravni akti podjetja.

Mikroklima

Meritve mikrofilma, ki so bile opravljene v septembru l. 1988 kažejo, da se efektivna temperatura v dopoldanski izmeni giba od 21,5–23°C, kar je v optimalnih mejah. Glede na JUS standard je vlažnost precejšnja (od 67%–76%) in presega dovoljene meje. Gibanje zraka ali prepih je v dovoljenih mejah po standardu.

Meritve bi bilo treba večkrat izvesti, zlasti v poletnem in zimskem letnem času.

Vibracije

Meritve so bile opravljene pri brušenju steklenih izdelkov na Si-kamnu, diamantnem brusu, diamantnem kamnu, diamantni plošči in aloksid plošči. Spremljani so en moški in ženska. V nekaterih frekvencah so vibracije presegale evropsko sprejet standard. Največji rizik je pri brušenju na diamantnem brusu in plošči pri moških. Rizik se izraža v letih ko se pri 10% steklobrusilcev lahko pričakujejo nekateri znaki bolezni živcev na zgornjih okončinah.

Da bi preprečili nastanek bolezni je potrebno pred zaposlitvijo izločiti vse

delavce, ki imajo bolezni cirkulacije, poškodbe zapestij, komooccev, v družini prizadete z okvaro živcev.

Stroje je treba kontinuirano vzdrževati, da se preprečijo tresljaji.

Potrebna je organizirana pauza za razgibalne vaje.

Obleka mora biti čim dlje suha (rokavi), voda mora biti topla.

Pri delu z vibracijami se ne sme dediti, ker nikotin zmanjšuje cirkulacijo v okončinah (rokah in prstih).

Kontinuirano opravljati sistemske preglede.

Osvetlitev

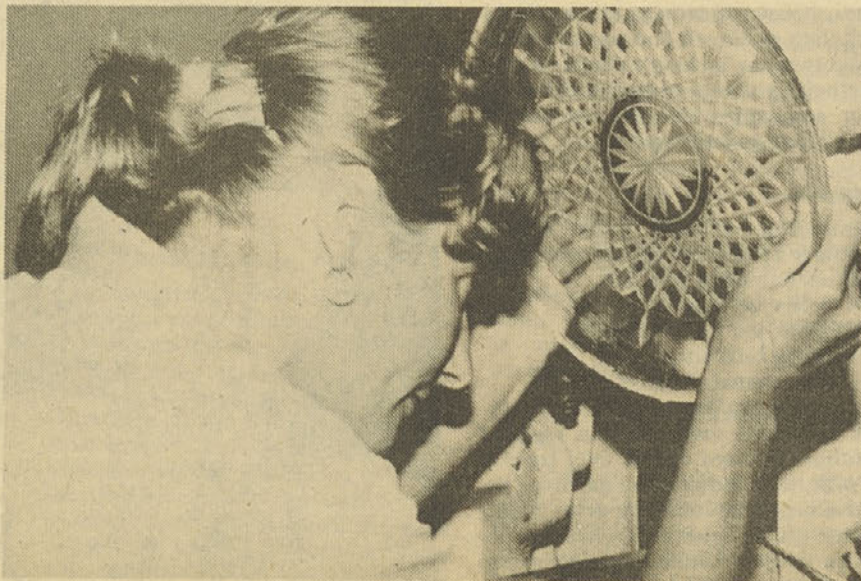
Po standardu so predpisane zelo velike vidne zahteve za brušenje stekla.

Umetna osvetlitev postavljena na izmerjenih delovnih mestih **ne ustreza** normativom. (Je manjša zaradi zaščite sodelavcev od škropljenja z vodo).

Ekologi iz Zavoda za varstvo pri delu Maribor ocenjujejo, da ta manjša osvetlitev ne vpliva škodljivo na delavca.

Kombinacija naravne, umetne in lokalne osvetlitve je v mejah normale, enako je v predpisanih normativih kombinacija umetne in lokalne osvetlitve.

Dr. TIHOMIR RATKAJEC,
spec. med. dela

Vibracije – velika potencialna nevarnost za steklobrusilce! (foto: Z. Novak)

Alkoholizem

Kako se upremo alkoholu

Ko so januarja na tiskovni konferenci v Ljubljani predstavili knjigo s tem naslovom, je dejal profesor Lev Milčinski: »Preveč strpna je naša družba do alkoholnih pijač, nobenih strogih meril, ob tem pa še nenehno upadanje duhovnih vrednot in porabniški duh, ki to drsenje navzdol samo še spodbuja.«

Alkoholizem je družbeno škodljiv pojav in je hkrati njen bolezenski znak. Strani našega glasila o njem molčijo, čeprav se s tem negativnim pojavom v kolektivu večkrat srečamo. Ker ravnokar prebiram knjigo »Kako se upremo alkoholu«, ki je izšla letos pri Mladinski knjigi, bom povzel nekaj misli iz nje. Tako bom morda pomagal avtorju Slavku Ziherlu premakniti kakšen kamenček v nesrečnem mozaiku alkohola, saj bo verjetno le redkokdo segel po tej, 198 strani obsegajoči knjigi.

Posebnost omenjene knjige, po kateri se razlikuje od vseh dosedanjih podobnih knjig, je obravnava vprašanja, kako obvarovati tiste, ki jih družinski zgledi pehajo k alkoholu. Vse bolj namreč postaja jasno, da alkoholizem ni le družbeno pogojen pojav, pač pa nanj vplivajo družinske razmere in osebna duševna kondicija.

Alkohol je sopotnik, ki človeka obremenjuje. Usodne posledice pa ne zasežejo le uživalca, ampak zelo močno vse tiste, ki so z njim življenjsko najtesneje povezani.

Saj nisem pijanec

je pogosta izjava od pijače odvisnih ljudi. Ničevosti svojega življenja z alkoholom se človek podzavestno in samoohranljivo hoče izmakniti. Najpogostnejše oblike te obrambe so naslednje: zanikanje, izgovori, projekcija, drobljenje, zmanjševanje.

Izgovor

zmanjšuje občutek lastne krivde. Očitna je prozornost teh izgovorov, saj slišimo, da nekdo pije, ker:

- dela v vročini,
- drugi, ker dela v mrazu,
- ker je žena sitna,
- ima premalo kisline
- zaradi družbe...

V splošnem velja, da ima vsak od alkohola odvisen človek svoj izgovor za pitje, ta bolj domiselnega, drugi nesmiselnega. Zanimivo pa avtor knjige razčisti stalne nejasnosti, s katerim pogojem lahko o alkoholizmu govorimo kot o bolezni. Trdi namreč:

- pitje alkohola ni bolezen,

- potreba po uživanju alkohola - je bolezen.

Ljubosumnost

je eden spoznavnih znakov alkoholizma in v sebi skriva nekaj projekcije, to je pripisovanja lastnih napak sočloveku. Alkoholni napihnjenec pogosto nadleguje ženske, svoje vedenje pa doma pripisuje ženi s sumničenji in nesramnostjo.

Drobljenje in zmanjševanje

sta obliki obrambe od alkohola odvisnega človeka, ko opisuje in povečuje obdobje svojega življenja, ko je bil trezen, s čimer skuša prepričati okolje o nepomembnosti svojih pivskih zablod.

Samomor

Znanstvene raziskave dovoljujejo trditev, da je alkoholizem počasen samomor. Statistika kaže, da odvisni od alkohola pogosteje končajo življenje s samomorom.

Samomor je lahko posledica dušev-

ne bolezni, ki jo je povzročil alkohol. V bledežu (deliriju) ali v halucinacijah, ki so težke oblike zastrupitve z alkoholom, alkoholik izgubi razsodnost. Grozljive privide in sovražne glasove v notranjem doživljanju večkrat pripíše določenemu človeku, ki ga zato napade, včasih tudi ubije, ali poseže po lastnem življenju.

Samomor pa je lahko storjem v stanju treznosti v občutku nesmiselnosti življenja, kopnenja samospoštovanja, potrnosti. Nenehne zastrupitve možganov z alkoholom so lahko zadosten razlog za tako brezupno odločitev.

Kratek časopisni članek je za opis vseh vidikov alkoholizma seveda vse premajhen. Zato se bom dotaknil le nekaterih posledic nezmerne pitja. Te posledice izhajajo iz dejstva, da je človek pač družbeno in družabno bitje in kot tak ne more živeti sam.

Družina

V družini z alkoholikom nastopajo spremembe, zlasti v čustvih. Ustvarja jo se plodna tla za naraščanje družinskega hladu, nezaupanja in mržnje, sporazumevanja je vedno manj. Najhujše posledice navadno zadenejo ponavadi tiste, ki bi jih najmanj smele - otroke. Žalostno pa je tudi to, da vsak drugi otrok od alkohola odvisnih

ljudi tudi sam postane odvisen od alkohola.

Delovno mesto

Delavec, odvisen od alkohola – kljub lastnemu prepričanju v nasprotno – začne slej ko prej slabo opravljati svoje delo in si zaplete odnose v delovnem okolju. Njegovi upadajoči storilnosti se pridružuje še pogosta odsotnost z dela. Sčasoma nastopijo spori in disciplinski postopki in kot posledice tega menjavanje zaposlitev in končno brezposelnost, pogosto pa tudi invalidnost.

Kriminal

50 do 60 odstotkov kaznivih dejanj je storjenih pod vplivom alkohola, alkohol je torej posreden povzročitelj kriminalnih dejanj, saj pospešuje nasilniško in proti družbi naravnano vedenje. »Služenje« zaporne kazni je ponavadi v takih primerih povezano z obveznim zdravljenjem. Za ilustracijo je dovolj prebrati črno kroniko v kakšnem lokalnem časopisu.

Samonadzor

Nihče si ne želi uničevati življenja in osebne sreče. Pôti v to smer drsenja se lahko na začetku še odrečemo. Najvažnejši pogoj za to pa je iskrenost.

Preverite sami sebel!

(En pritriljen odgovor je lahko svaren znak, da se vaš odnos do alkohola spreminja in to v napačno smer. Dva pritriljena odgovora sta že znak, da imate težave, povezane s pitjem).

Trije pritriljni odgovori ali več pa kažejo, da se je alkohol preveč zasidral v vašem življenju, da ste z njim že zasvojeni.

POIŠČITE POMOČ!

Vprašalnik za samovrednotenje

1. Ali se napijem, čeprav nameravam ostati trezen?
2. Ali potrebujem kozarček pijače ali dva, da si pomirim živce, kadar imam težave v življenju?
3. Ali mi ljudje pravijo, da preveč pijem?
4. Ali so me kdaj dobili, da sem vozil pod vplivom alkohola?
5. Ali ne zmorem nehati piti za mesec ali več (popolnoma)?
6. Ali se včasih ne morem spomniti, kaj se je zgodilo včeraj, ko sem pil?
7. Ali mi je zdravnik že omenil, da mi pitje že načinja zdravje?
8. Ali popijem nekaj pijače, preden grem na družabno srečanje, kjer ne bo veliko pijače?
9. Ali sem nestrpen, ko čakam, da mi postrežejo s pijačo?

10. Ali lahko prenašam alkohol bolje kot drugi?

(ali ga »več nesem« kot moji znanci?)

Z upoštevanjem možnosti, da je vsakdo kandidat za alkoholnega odvisneža, naj za konec ponudim še nekaj nasvetov iz knjige:

1. Od alkoholnih pijač pijte le dobro vino – kozarec ali dva pri jedi!
2. Čim manj žganih pijač, nikoli na tešče!
3. Največ eno pivo naenkrat!
4. Recite »Ne«, kadar vam ne prija piti!
5. Ne podležite prigovarjanju (»težko je začeti, potem pa bo že šlo«)!
6. Ponašati se s sposobnostjo, da ga veliko neseš, ni kaj prida. Moškost in pitje alkohola sta v obratnem sorazmerju.
7. Alkoholni aperitiv je za zdravega človeka nepotreben.
8. Ne poskusite alkohola, kadar ste v duševni stiski!

P. S.

Med študijem knjige »Kako se upremo alkoholu«, ki vam jo skušam predstaviti z najboljšimi nameni, sem popil nekaj kozarčkov dobrega vina. S tem samo potrjujem staro modrost »in vino veritas«, pa tudi trta letos dobro kaže.

FRANC ČERNELČ

Šport in tudi druge telesne aktivnosti izrednega pomena za

Energetsko ravnovesje telesa

Bolj opazujemo ljudi okoli sebe, bolj opazimo, kako zelo se razlikujejo. Če se omejimo samo na razlike našega telesa, vidimo da razlike nastajajo predvsem zaradi količine energije, ki jo premore vsak posameznik, in skozi katero se pravzaprav zrcali ves njegov notranji in zunanji svet.

Prav ta količina energije je danes, ko družba in čas zahtevata od človeka največjo delovno sposobnost, zagnanost in ustvarjalnost, predmet preučevanja fiziologov, psihologov, sociologov, zdravnikov in še zlasti kineriologov. Vsi se ukvarjajo z vprašanjem: kako iz človeka »iztržiti« čimveč in da bi ob tem on sam živel z občutkom zadovoljstva in sreče. Strokovnjaki se verjetno strinjajo, da ima energija odločujočo vlogo v gibanju vseh stvari – živih in neživih. Pravijo da deluje živ organizem le, če je ravnovesje med polnjenjem in praznjenjem energije.

To pa se dogaja, če je vsota energij, ki jih nekdo vnaša v organizem enaka tisti, ki jo s svojo dejavnostjo osvobaja. Vsi smo občutljivi na sile in energije, ki nas obdajajo, čeprav te ne vplivajo

na vse enako. Taka količina energije, ki jo neki človek ima, ki jo jemlje ali oddaja v okolje, odseva tudi v njegovi osebnosti.

Bioenergetika, joga, šport...

Bioenergetika – veda, ki si v sodobnem svetu vse bolj utira pot v iskanja človekovega bistva – uči, da lahko gledamo na telo kot na velikansko celico, njena membrana pa je naša koža. Z aktiviranjem dihanja se povečuje energetska raven. S povečanjem tako imenovane energetske napetosti se v »celici« pojavijo prefinjena podrtavanja in vibracije, ki jih razlagajo kot znak posebnega pretoka vzburjenja skozi telo. Pretok vzburjenja lahko doživimo kot neko valovanje. Zlasti občutke, zaznave in emocije si lahko zami-

slimo kot valove telesne tekočine, pa tudi vsi drugi impulzi, posebno gibalni, so utkani v del energetske napetosti, v naravni ritem in pulzacijo telesa.

Veliko kultur je znalo razviti načine za vzdrževanje vibracijskega telesa kljub nasprotujočim si zahtevam intelektualnega življenja. Tako poznajo Indijci že tisočletja jogo, ki teži k iskanju popolnega ravnovesja med duhom in telesom, Kitajci pa imajo poseben sistem vaj, imenovan tai-dži-čan, ki poudarja kako pomembno je, da se zavedamo telesa, dosegamo koordinacijo in eleganco skratka identifikacijo s svojim telesom.

Na šoli narašča zanimanje za šport

V zahodni kulturi je eden glavnih načinov za zavedno mobilizacijo in izzivanje telesa šport. To so spoznali že stari Grki, ki so prav športu dali poseben pomen tako v vzgoji kot tudi v samem načinu življenja. Ljudje na Steklarski šoli še bolj pa učenci naše šole

Ob prenehanju dela 1. izmene je na križišču resnično nevarno. (foto: Z. Novak)

se vse bolj zanimajo za šport, še bolj pa se zavedajo, kako pomembna je vadba za njihovo zdravje. Ob rednem pouku telesne vzgoje se veliko naših učencev ukvarja s športom, nekateri organizirano v klubih, nekateri pa tudi samostojno. Vse bolj se zavedajo bistva svojega telesa, kajti samo zdravo telo lahko vskladišči veliko energije da bi potem tudi energijo oddajali na delovnih mestih, klubih in življenju nasploh. Na naši šoli, kar posebno veseli smo uspeli mlajše učence 1. in 2. letnikov pa tudi starejše spodbuditi k takemu načinu razmišljanja. Potrdilo za to pa daje sami učenci, kadar je potrebno sodelovati na športnih akcijah širšega družbenega namena ki imajo prav tako namen potakniti širšo družbo nasploh k takemu načinu razmišljanja (zdrav duh v zdravem telesu).

Tako so naši učenci 16. 9. 1989 sodelovali na športni akciji »Tek okoli Rogaške«. Proga je bila dolga 10 kilometrov ampak takšna velika obremenitev za naše 15 letne otroke ni predstavljala oviro ki se ne da premagati. Tako so učenci: Marijan Peček, Siniša Čirkovič, Maks Černelič, Zvonko Kamenšek in Josip Podhraški tekli brez kakršnih koli težav, v cilj pa vpričo organizatorjev in vseh prisotnih navdušenih občanov, ker so bili podzavrljeni v burnim ploskanjem (aplavzom) so pritekli z obrazom ki kaže občutek zadovoljstva in zdravja. Prepričani smo, da bodo tem učencem na naslednjih akcijah sledili učenci v veliko večjemu številu pa tudi delavci naše DO. Kajti takšni časi in kultura v kateri naša družba

živi ni vedno usmerjena k naši ustvarjalni dejavnosti in kot taka pogosto ni usklajena z ritmom našega telesa. Pripomogla naj bi k vedno večji produktivnosti, s tem pa spreminja človeka v stroj. Hitrost, pritiski, nasilje pa tudi filozofija današnjega časa so antiteza življenja. Prav tako se mnogi ljudje, ki iščejo bistvo življenja, obračajo na vzhodnjaške filozofije in kulture, ki po večini štejejo telesno vadbo kot pogoj za duhovni razvoj.

Kako pa naša telesna kultura?

Ali tem in podobnim vprašanjem namenimo dovolj pozornosti? Čeprav je veliko storjenega, je naš izobraževalni proces še zmeraj zelo razdeljen na duhovnega in telesnega, kajti v večini osnovnih predvsem pa srednjih šol ima vodstvo šole premalo posluha za telesno vzgojo in njen pomen. Podatki Univerzitetnega zavoda SRS za zdravstveno varstvo pravijo da ima vsak drugi učenec slabo držo, 35% učencev boluje. Prednjačijo nerivoze, boleznini prebavil in dihal, torej boleznini ki jih povzročata predvsem šolski režim. (Šolski šport 2/87 stran 11).

Učitelji imajo pri svojem delu veliko težav, neustrezni normativi, različna vrednotenja učiteljevega dela in največkrat neustrezen odnos vodstva šole do telesne vzgoje. Neskladja med obveznostmi in pravicami učitelja telesne vzgoje do dela in iz dela je čedalje več. V mnogih primerih to povzročata negotovost, vse bolj pa negotovanje in ugovore ter nenazadnje oportunitizem. Predmet nesoglasij sta vrednotenje

opravljenih nalog in časovna razmejitve delovnih obveznosti.

Vendar v naši delovni organizaciji zadnjih nekaj let praksa govori v prid športa in telesne kulture narejen je velik korak k napredku v področju športa in telesne vzgoje.

Čuti se športni utrip v naši šoli in DO. Kajti če uspemo prepričati učence in delavce naše DO (pa tudi širše) da je mogoče s telesnimi vajami, z gimnastiko, športnimi igrami in drugimi športnimi dejavnostmi vplivati na učenčeve zmogljivosti za učenje, na njegovo osebnost, miselnost, doživljanje sveta, na to da se zaveda sebe, mu bomo dali spoznanje da je življenje posameznika življenje njegovega telesa. Pravi občutek zadovoljstva je mnogokrat povezan s količino energije, ki jo premoremo. Ljudje občutijo žalost, bolezen ali utrujenost in to se kaže na njihovi zunanosti, v spuščeni rameni, pomanjkanju sijaja v očeh, upočasnjeni monotonosti glasu. Bes ustvarja v nas napetost, in povzročata rdečico na obrazu, stisnjene pesti in ustnice, naklonjenost in ljubezen pa mehčata vse značilnosti in povzročata prijetno razlivanje toplote. To pomeni da so tudi čustva telesno doživetje in je tudi čustveno življenje neke osebe odvisno od gibljivosti njenega telesa.

Občutenje, da smo živi, da energija vibrira v nas, da lahko premagamo ovire, ki jih življenje prinaša, da smo vznemirljivi, tako občutenje nam da vadba in energija ki si jo z vadbo in športom pridobimo.

Prof. JURAJ LELJAK

Julij, avgust in september 1989

Kadrovske zanimivosti

Stanje, dne 31. 7. 1989 po tozd-ih

TOZD Osnovna izdelava	587
TOZD Dodelava	189
TOZD Kristal	692
TOZD Dekor Kozje	228
TOZD Servisne dejavnosti	95
TOZD Delavska restavracija	35
TOZD Dalmacijakristal	136
TOZD Tehnokristal	98
DSS	236
Steklarna »Boris Kidrič«	2.296

Prišli so:

V TOZD Osnovna izdelava za določena čas 1 leta Albin Debelak, Boris Matej, Nedeljko Klasič, Nenad Grilec, Aleksander Pongračič, Janez Gobec, Darko Firšt, Vladimir Čuček, Vlado Zobec, vsi odnašalci; iz JLA so se vrnili Miro Bosnar odnašalec, Darko Jug krogličar, Damir Šolman odnašalec, Stjepan Hlupič krogličar, Vjekoslav Ponedeljak krogličar, Josip Hlupič krogličar;

V TOZD Kristal iz JLA so se vrnili Nikola Krizmanič posluž. na rezalno brus. stroju, Darko Rupret pom. II., za določen čas 3 mesece Vesna Petrak prodajalka;

V TOZD Dekor Kozje

iz JLA se je vrnil Marjan Blatnik brus. II. d.k.

V DSSS

za določen čas 6 mesecev Ivanka Habijančič pripravnik V. st.

Odšli so:

Iz TOZD Osnovna izdelava upokojeni Milan Leskovar krogličar, Ivan Škrnički pomočnik, izključeni Darko Valner odnašalec, Josip Žnidarec manj. delavec, Božidar Brumen odnašalec, Nenad Grilec odnašalec.

Iz TOZD Kristal v JLA Zrinko Štrukelc brus. II., odpoved Darko Mikša brus. I.

Iz TOZD Dekor Kozje odpoved Dragica Turk označevalka stekla, Silva Švajger skladiščna delavka.

Stanje, dne 31. 8. 1989 po tozdih

TOZD Osnovna izdelava	596
TOZD Dodelava	188
TOZD Kristal	688
TOZD Dekor Kozje	229
TOZD Servisne dejavnosti	98
TOZD Delavska restavracija	35
TOZD Dalmacijakristal	104
TOZD Tehnokristal	98
Delovna skupnost skupnih služb	239
Skupaj Steklarna »BK«	2.265

Prišli so:

v TOZD Osnovna izdelava za določen čas 1 leta Božo Pevec, Ivan Karlovšek, Jože Kregar, Boštjan Rajher, Slavko Bračun, Dražen Kos, Robert Krog, vsi odnašalci; pripravniki s končano Steklarsko šolo Roman Lampret, pripravnik II. st., Neven Vražič, pripravnik II. st., Ivan Jereb, pripravnik IV. st.;

v TOZD Kristal za določen čas 6 mesecev Alen Strašek, pripravnik IV. st.;

v TOZD Dekor Kozje Petrija Iseinovski, žig. stekla; v TOZD Servisne dejavnosti za določen čas, 6 mesecev Bojan Petek, pripravnik IV. st., Aleš Turnšek, pripravnik IV. st., Robert Špoljar, pripravnik II. st.;

v DSSS za določen čas, 6 mesecev Jožef Gradecki, čuvaj, Jože Kitak, čuvaj.

Odšli so:

iz TOZD Osnovna izdelava izključen Miroslav Jurak, odnašalec

Iz TOZD Kristal v JLA je odšel Zrinko Štrukelc, brus. II.; odpoved Vili Mikša, brus. I., Jože Arnuš, brus. I., Lidija Ljuljduraj, označevalka II.; samovoljno prenehanje delovnega razmerja Verica Oško, burs. I.

Stanje, dne 30. 9. 1989 po tozdih

TOZD Osnovna izdelava	597
TOZD Dodelava	186
TOZD Kristal	697
TOZD Dekor Kozje	233
TOZD Servisne dejavnosti	97
TOZD Delavska restavracija	35
Delovna skupnost skupnih služb	239
Steklarna »BK«	2.084

* Brez dalmatinskega TOZD

Prišli so:

v TOZD Osnovna izdelava za določen čas 1 leta Slobodan Nikolovski in Davorin Fiket, odnašalca; za določen čas 6 mesecev Martin Polajžer, pripravnik IV. st.; iz JLA so se vrnili Leopold Podhraški, krogličar, Janko Vrdeļ, pripravnik IV. st. za dol. čas 5 mesecev; za nedoločen čas Roman Kastelic, pripravnik IV. st., Peter Colnarič, pripravnik II. st., Ivan Draškovič, pripravnik IV. st.;

v TOZD Kristal za določen čas 6 mesecev Franjo Petrak, Marija Berk, Ivan Mikša, Stanka Osek, Snežana Podhraški, Marijana Leļjak, Klavdija

Jerič, Darja Gretič, Jožica Pažor, Đurđica Tepeš, Branka Brezinščak, Suzana Lovrenčak, vsi pripravniki IV. st., Rosita Špiljak, pripravnica II. st.; iz JLA se je vrnil Josip Jurak, brusilec I.;

v TOZD Dekor Kozje za določen čas 6 mesecev Vinko Ivanc, pripravnik II. st.; za nedoločen čas Dušan Pirš, pripravnik IV. st., Marjan Uršič, pripravnik IV. st., Božica Peretič, pripravnik II. st., Dubravka Kanceljak, pripravnica II. st.;

v TOZD Servisne dejavnosti za določen čas, 6 mesecev Nenad Furjan, pripravnik IV. st.

Odšli so:

iz TOZD Osnovna izdelava izključen Mladen Kračun, pom. prip.; v JLA so odšli Peter Šmid, Zvonko Vran, Slavko Plevčak, vsi odnašalci, Zvonko Drofenik, krogličar; upokojil se je Vjekoslav Očko, nabiralec dna; delovno razmerje za določen čas je poteklo Franc Brečko, odnašalec;

iz TOZD Dodelava v JLA je odšel Marijan Žnidarec, brus. II. v grobi; odpoved Angela Šket, brisalka stekla;

Iz TOZD Kristal odpoved Marinka Cerovski, brus. I., Marjana Ferlež, brus. I., Majda Drogenik, brus. I. v grobi; v JLA je odšel Ciril Šket, brus. II.; delovno razmerje za določen čas je poteklo Vesna Petrak, prodajalka;

iz TOZD Dekor Kozje potek delovnega razmerja za določen čas Liljana Franko, izdel. kart. embalaže. iz TOZD Servisne dejavnosti v JLA je odšel Nenad Furjan, pripravnik IV. st.; odpoved Miran Grobin, kovinostругar II.

Rodili so se:

Aleš Halužan, sin Josipa, Sabina Cesarec, hči Vesne, Nikola Semeniš, sin Josipa, Anica Barić, hči Slavka, Ines Turk, hči Jasne, Mario Ribič, sin Mire, Nataša Kučič, hči Štefana, Ines Drogenik, hči Milana, Sanja Beloševič, hči Josipa, Sabina Križanec, hči Stanislava, Vesna Krofl, hči Darka, Helena Tepeš, hči Antuna, Matej Hajnšek, sin Irene in Tamara Zagorščak, hči Josipa.

Poročile so se:

Andreja Halužan, por. Križan, Helena Šolman, por. Jernejšek, Vesna Drogenik, por. Gorišek, Liljana Hanzič, por. Lugarič, Lidija Herman, por. Ulbin, Nadica Zagorščak, por. Plemenitaš, Sonja Debeljak, por. Debeljak-Banovič, Sonja Nežmah, por. Vreš, Nadica Rebič, por. Golub, Regina Škorjanec, por. Gašparič.

Vsem skupaj iskreno čestitamo!

Rogaška Slatina, 25. 9. 1989
Sestavila: METKA STIPLOVŠEK

Za razvedrilo

Nagradna križanka št. 156

Med reševalce nagradne križanke št. 156 bomo razdelili 158.000 dinarjev nagrad, in sicer prvo nagrado 65.000 dinarjev, drugo nagrado 51.000 dinarjev in tretjo nagrado 42.000 dinarjev. Pravilne rešitve nagradne križanke pošljite na naslov uredništva Steklar, Steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 3, ali pa jih oddajte v skrinjico za časopis Steklar pri vhodu v steklarno. Pri tem ne pozabite pripisati na pisemsko ovojnico z rešeno križanko: ZA NAGRADNO KRIŽANKO ŠT. 156. Rok za oddajo rešitve je 15. oktober 1989.

Žreb je razdelil nagrade med reševalce nagradne križanke št. 155 takole: prvo nagrado 65.000 dinarjev sprejme SLAVICA BORSIČ, drugo nagrado 51.000 dinarjev pa prejme ROMANA BENDA.

Nagrajencem čestitamo!

Pravilna rešitev nagradne križanke: Vodoravno: Šentvid, popkar, čvekalo, O'Toole, ekvator, stržen, tlačanstvo, akt, kir Aero, drsa, Adler, tujka, Joan, pesnica, obilje, nitrat, črv, vlak eire, idol, rimač, din, nasadilo, opice, artris, pajac. UREDNIŠTVO

STEKLAR	BESEDNI ZAKLAD, BESEDIŠČE	IZBRANA SKUPINA LJUDI, ELITA	NEKD. IT. POLITIK (PIETRO)		OČE	MORSKI SESALEC Z BRKI	RADIOAKT. IZOTOP TORIJA, ZNAK I ¹³¹	NOVI SAD	IN TAKO DALJE	DVOJICA	NAJMANJŠI DELEC PRVINE	POLŽNICA, SPIRALA	MOŠTVO	VEČJA PTICA PEVKA, DROZG
SKLADATELJ IZ ŠENTJURJA PRI CELJU														
NAUK O MIRUJOČIH EL NABOJH														
POTOMEC				PREBIV. AONIJE GR.-RIM. STARI VEK				DELCI ZDROBLJENE SNOWI NIHAJ						
VULKAN NA SICILIJ					ŠTEMPELJ REKA SKOZI FIRENCE				KRILO ZGRADBE	KARTON ZA SPISE NIZEK Ž. GLAS				
DELO ALI ZASLUŽEK ENEGA DNE						TKANINA ZA VREČE SL. PISEC (PETER)					ILOVICA	ARGON OFICIR		
JOŽICA AVBELJ			TRČENJE RED-KEJŠE M. IME				MLADIČ PRI GRLICAH						ANALO-GIJA, NALIČ-NOST	PREBI-VALEC NA TRATI
Ž. IME							PTIČ NELE-TALEC	ATLAS DRŽAVA NA BLIŽ. VZHODU						
RISBA TONE KROVNIK	DEL LJU-BLJANE GOSPODAR. RAZCVET									SRŠENAR ZAVETJE ZATOČIŠČE				
OBLASTA OTEKLINA, NABREK-LINA					ŽILA OD-VODNICA STARORIM. POZDRAV						POD GLAVNI ŠTEVNIK			
VRV, KONOPEC (ZASTARELO)				IGRALKA TKAČEVA OLGA KOCJAN					NADGLA-VIŠČE LAZAR MOJSOV					
REMONT							BOL-NIŠNICA							
GLEDA-LIŠKI DELAVEC								POLŽ IZ POČASI TEKOČIH VODA						

Glasilo »Steklar« ureja uredniški odbor: Boris Firer, Anton Jost, Magda Jurjec, Zlatko Novak, Zvezdana Strašek in Franc Županič. Predsednik izdajateljskega sveta Alojz Juhart. Predsednik uredniškega odbora Boris Firer. Glavni in odgovorni urednik Zlatko Novak. Tajnica uredništva Vida Juhart – Tehnično urejanje Igor Glavan – Uredništvo »Steklarja«: Steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1, telefon (063) 811-611 – Glasilo izdajata Steklarna »Boris Kidrič« in Steklarska šola – Rokopisov in fotografij uredništvo ne vrača – Naklada 2500 izvodov – Tiska ČGP »Delo«, TOZD Tisk časopisov in revij, Ljubljana.